

Reddingsplan kleine scholen

Roelof Bisschop

Kleine scholen moeten we koesteren. Ouders en leerlingen zijn daar doorgaans erg tevreden. Ook is er vaak veel betrokkenheid, vrijwillige inzet en een veilige sfeer. De hoge regeldruk maakt kleine scholen echter het leven zuur. Het vraagt van besturen nu al kunst- en vliegwerk om aan alle regels te voldoen. En het regelweb wordt steeds dichter. De regels dreigen kleine scholen te verstikken. De SGP luidt de alarmbel en wil kleine scholen meer lucht geven. Als de overheid haar zorgplicht nu niet waarmaakt, kunnen we rekenen op een fusiegolf. Daar zijn burgers niet bij gebaat. De SGP presenteert daarom een uitgebreid reddingsplan voor kleine scholen.

Met de volgende maatregelen houden we toekomst voor kleine scholen:

Geen sluipende uitbreiding verplichte toetsen

De wetgever heeft slechts één toets verplicht in het basisonderwijs: de eindtoets in groep 8. Bij invoering van het leerlingvolgsysteem heeft de regering bewust benadrukt dat de overheid niet voorschrijft *wanneer* en *hoeveel* toetsen scholen in het leerlingvolgsysteem moeten opnemen. Toch groeit de druk om meer landelijk genormeerde toetsen te gebruiken. De overheid moet de wettelijke grens daarom duidelijker in acht nemen. Er is geen verplichting om vanaf groep 3 landelijke toetsen te gebruiken. Scholen zijn aanspreekbaar op resultaten, niet op onderwijskundige middelen.

Geen verplichte functionaris gegevensbescherming

Er gaan stemmen op dat scholen door Europese regels vanaf 2018 verplicht zouden zijn een nieuwe functionaris gegevensbescherming aan te stellen. Die verplichting is bedoeld om zorgvuldig om te gaan met grootschalige verwerking van persoonsgegevens. Zorgvuldigheid is natuurlijk van groot belang, maar een verplichte functionaris daarvoor is niet de juiste oplossing. De SGP vindt dat het kabinet de juridische ruimte moet benutten om een verplichte functionaris te voorkomen. Er zijn al functionarissen genoeg. Een kind kan inzien dat basisscholen doorgaans niet aan 'grootschalige gegevensverwerking' doen.

Geen bestuurlijk oerwoud

De werkwijze bij het benoemen van een nieuwe bestuurder laat goed zien dat de landelijke politiek het zicht op de bestuurlijke werkelijkheid van kleine scholen kwijt is. Sinds kort wordt wettelijk van medezeggenschapsraden verwacht dat zij een commissie instellen bij het benoemen van een nieuwe bestuurder. Daarnaast is er al de verplichte raad van toezicht. In de praktijk worden de beslissingen echter genomen door dezelfde kleine groep ouders die elkaar goed kennen, elkaar vertrouwen en die zich veelal vrijwillig inzetten. Bovendien hebben ouders in een vereniging als ledenvergadering al de hoogste invloed. Door toedoen van de overheid neemt de bestuurlijke drukte toe, maar die leidt vooral af van het beoogde doel. Het is dus de hoogste tijd om in ieder geval voor verenigingen bestuurlijke vrijstellingen te regelen. De Code goed bestuur moet rekening

gaan houden met kleine scholen. Wanneer een vrijwillige onderwijsbestuurder ook bestuurlijk actief wordt voor de plaatselijke scouting is goedkeuring door het interne toezicht bijvoorbeeld teveel van het goede.

Geen dubbel papierwerk

Scholen moeten zich verantwoorden over de kwaliteit van het onderwijs. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het schoolplan en in de schoolgids. En begrijpelijk. Echter, volgens de regels moet ook de accountant dit van scholen vragen. Dubbel werk vindt de SGP nergens voor nodig. Kleine scholen doen hun werk gewoon in een keer goed. Schrap dus deze overbodige papierwinkel. Dit is slechts een voorbeeld. De normen voor de jaarverslaggeving leiden op meer onderdelen tot dubbele regels. Waar dat het geval is, kunnen de regels opgeschoond worden.

Geen rompslomp over topinkomens

Bestuurders van een kleine school krijgen normaliter geen topinkomen. Sterker nog: veel bestuurders doen hun werk vrijwillig. Toch zijn kleine scholen veel tijd kwijt om inzichtelijk te maken dat de regels over topinkomens zijn nageleefd. De lasten zijn na de evaluatie van de wet zelfs toegenomen. Jammer van het schaarse onderwijsgeld. De SGP vindt dat kleine scholen in ieder geval vrijgesteld moeten worden van verantwoording over topinkomens als zij helemaal geen inkomen betalen aan bestuurders. Hoe logisch kan het zijn...

Geen onnodige verklaringen omtrent gedrag

Voor vrijwilligers hoeft normaliter geen verklaring omtrent gedrag (VOG) aangevraagd te worden. Alleen in het onderwijs is dat anders. Ouders die als vrijwilliger helpen bij het overblijven, moeten een verklaring hebben. Dat is merkwaardig. Het gaat doorgaans om eigen kinderen en hun vriendjes! Op een kleine school is deze verplichting nog vreemder. Daar kent echt iedereen iedereen. Behandel deze ouders dus net als andere vrijwilligers.

Geen ingewikkelde ICT-systemen

Scholen moeten zoveel mogelijk zorgen voor een veilig klimaat. Dat is de basis voor het onderwijs. Juist de veilige sfeer is vaak een sterke kant van kleine scholen. Leraren kennen alle kinderen en alle gezinnen. Daar heeft een kleine school geen uitgebreid ICT-systeem voor nodig. Toch leeft de veronderstelling dat scholen landelijk genormeerde systemen moeten gebruiken. Het kabinet moet garanderen en duidelijk maken dat kleinere scholen echt met een onsje minder toe kunnen. Bij de behandeling van de wet is dat niet voor niets onderstreept. De school kiest zelf op welke manier de veiligheid van leerlingen in beeld gebracht wordt.

Geen rem op duurzaamheid

Kleine scholen zijn vrijgesteld van de BTW-plicht. Helaas geldt dat niet wanneer zij zonnepanelen plaatsen en een overschot aan energie terugleveren aan het net. Dan raken kleine scholen met een klein bedrag aan BTW verzeild in grote administratieve last. Dat ontmoedigt investeringen in duurzaamheid. Kleine scholen kunnen juist een duwtje in de rug gebruiken, zodat ook zij hun steentje kunnen bijdragen. De SGP wil kleine scholen ontheffen van administratieve verplichtingen door de fiscale kleine ondernemersregeling op hen toe te passen. Ook moeten milieudiensten duidelijker aangeven dat alleen grote scholen verplicht zijn energiebesparende maatregelen te treffen op grond van de Wet milieubeheer. Kleine scholen moeten vooral gestimuleerd worden door voorlichting over slimme investeringen en mogen niet gedrongen worden tot papieren plannen.